

Jakelu: Proftest Syken pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe WW 11/2025 – Jätevesimääritykset II

Proftest Syke järjestää pätevyyskokeen laboratorioille, jotka tekevät jätevesistä seuraavia määrittämiä: kloridi, pH, ravinteet (N_{NH_4} , $N_{NO_2+NO_3}$, N_{tot} , P_{PO_4} , P_{tot}), sulfaatti, sähkönjohtavuus ja väri.

Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 50 laboratoriota. Järjestettävän pätevyyskokeen testisuuret ja -näytteet sisältyvät Proftest Syken akkreditoidun pätevyysalueen Vesikemia-ohjelmaan (finas.fi).

Näyttematriisit

Syntetttinen näyte, massa- ja paperiteollisuuden jätevesi sekä viemärlaitoksen jätevesi.

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	29.9. – 27.10.2025
Näytteen lähetyspäivä	25.11.2025 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden analysointi	N_{NH_4} , $N_{NO_2+NO_3}$, P_{PO_4} 27.11.2025
	pH, sähkönjohtavuus 27.11.2025
	Väri 27.11.2025
	Cl, SO_4 viimeistään 8.12.2025
	N_{tot} , P_{tot} viimeistään 8.12.2025
Osallistujatulosten raportointi	26.11. – 8.12.2025

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **847 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Päivi Grönroos,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittauksen järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

Proftest Syken asiakasohje pätevyyskokeisiin ja vertailumittauksiin osallistuville laboratorioille on saatavilla Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest).

ProftestWEB on Proftest Syken sähköinen asiakasjärjestelmä osoitteessa wwwp5.ymparisto.fi/labtest. Sivustolla on ohjeita käyttäjälle ja lyhyt käyttöopas on ladattavissa ProftestWEBin etusivulta.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus (Syke)

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Päivi Grönroos, puh. 0295 252 174

Koordinaattorin sijaiset: Mervi Pajula, puh. 0295 252 320

Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Teknisen toteutuksen sähköposti: proftest@syke.fi

Analytiikan asiantuntijat

Mika Sarkkinen (Syke), puh. 0295 251 260

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Asiantuntijalaboratorio Syke, Oulu (T003, finas.fi)

2 Näytteet ja testisuureet

Pätevyyskokeen näytematriisit ovat: synteettinen näyte, massa- ja paperiteollisuuden sekä viemärilaitoksen jätevesinäyte. Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja kestäväinnit esitetään liitteessä 1.

Huom! Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **27.10.2025 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa <https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **25.11.2025**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **26.11.2025 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

5 Näytteiden säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C) ja ne stabiloidaan huoneenlämpöön ennen analysoinnin aloittamista.

Huom! Sähkönjohtavuusnäytteet joko mitataan 25 °C lämpötilassa tai tulokset raportoidaan 25 °C lämpötilaa vastaavana arvona.

Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä. Näytteistä ei tule tehdä rinnakkaismäärittäyksiä enempää kuin laboratorion normaalikäytäntö edellyttää.

Näytteiden testisuurekohtainen analysointiaikataulu on tämän kirjeen ensimmäisellä sivulla.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **8.12.2025**.

Proftest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 51 (15.–19.12.2025). Loppuraportti julkaistaan viimeistään kesäkuussa 2026 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo (synteettiset näytteet) tai osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa vertailuarvo voidaan asettaa myös asiantuntijalaboratorion tuloksen perusteella. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä. Osallistujien tulokset ja kierroksen alustava tulosraportti ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa jakaa kolmansille osapuolille kierroksen toteutuksen aikana.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on kaikkien määritysten ja näytteiden osalta **847 €** (+ alv 25,5 %). Osallistumismaksusta **460 €** (+ alv 25,5 %) on yleiskustannusosuus, minkä lisäksi tulevat määritys- ja näytekohtaiset maksut (+ alv 25,5 %) ilmoittautuessa tehdyn tilauksen mukaan seuraavasti:

Kloridi, sulfaatti	20 €/näyte	(3 näytettä)
N-yhdisteet	41 €/näyte	(3 näytettä)
P-yhdisteet	28 €/näyte	(3 näytettä)
pH, sähkönjohtavuus	15 €/näyte	(4 näytettä)
Väri	20 €/näyte	(3 näytettä)

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden peria toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 Liitteet

Liite 1 Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Liite 1: Näytteet, testisuureet, pitoisuusalueet ja näytteiden kestäväinnit

Testisuure	Näytetyyppi	Näyte-tunnus	Näytetilavuus ¹⁾ , pullotyyppi ja kestäväinti	Pitoisuusalue
Kloridi, sulfaatti	Synteettinen näyte	A1S	500 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	5 – 500 mg/l
	Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi	P2S		
	Viemärilaitosjätevesi	V3S		
N _{NH4}	Synteettinen näyte	A1N	n. 400 ml, lasipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	> 0,5 mg/l
	Viemärilaitosjätevesi	V3N	500 ml, muovipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	
N _{NO2+NO3}	Synteettinen näyte	A1N	n. 400 ml, lasipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	> 0,5 mg/l
	Raakavesi	V3N	500 ml, muovipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	
N _{tot}	Synteettinen näyte	A1N	n. 400 ml, lasipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	> 1 mg/l
	Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi	P2N	500 ml, muovipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	> 1 mg/l
	Viemärilaitosjätevesi	V3N	500 ml, muovipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	> 2 mg/l
P _{PO4}	Synteettinen näyte	A1P	250 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	> 0,05 mg/l
	Viemärilaitosjätevesi	V3P	250 ml, muovipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	
P _{tot}	Synteettinen näyte	A1P	250 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	> 0,05 mg/l
	Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi	P2P	250 ml, muovipullo <i>Autoklavoidaan Sykessä.</i>	
	Viemärilaitosjätevesi	V3P		
pH	Synteettinen näyte	A1H	100 ml, lasipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	4 – 9 pH yksikköä
	Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi	P2H		
	Viemärilaitosjätevesi	V3H		
Sähkönjohtavuus 25 °C	Synteettinen näyte	A1J	100 ml, lasipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	2 – 800 mS/m
	Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi	P2H		
	Viemärilaitosjätevesi	V3H		
Väri	Synteettinen näyte	A1V	250 ml, muovipullo <i>Ei kestäväidä Sykessä.</i>	10 – 500 mg/l, Pt
	Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi	P2V		
	Viemärilaitosjätevesi	V3V		

¹⁾ Tarkistakaa analyysien vaatima näytemäärä ja tilatkaa tarvittaessa useampi näytepullo.

Näytetunnuksen ensimmäinen kirjain on matriisikoodi:

A = Synteettinen näyte

P = Massa- ja paperiteollisuuden jätevesi

V = Viemärlaitoksen jätevesi